

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ สำนักวิปัสสนาสอนทวี
๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ สำนักวิปัสสนาสอนทวี ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

www.dhammadhome.com

เมื่อวันศุกร์ ที่ ๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ และ คณะวิทยากรของมูลนิธิฯ ได้รับเชิญจากอาจารย์ดวงรัตน์ ชิตเจริญ อาจารย์วิทยากรผู้ฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อไปสนทนาให้ความรู้กับคณะครูและผู้บริหารโรงเรียนของอำเภอบางคล้า จำนวน ๑๑๑ คน ที่สำนักวิปัสสนาสอนทวี อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามโครงการฝึกอบรมที่มีชื่อว่า “โครงการเสริมสร้างทักษะการคิดเพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ”

กิจกรรมนี้เป็นการให้ความร่วมมืออย่างต่อเนื่องของมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนาต่อองค์กรครูและบุคลากรทางการศึกษาของจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้วยความเมตตาของท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานมูลนิธิ ซึ่งท่านได้เห็นความสำคัญของการเผยแพร่ความรู้ถูก ความเข้าใจถูก ในพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ทรงเป็นยิ่งกว่าบรมครูของเทวดาและมนุษย์ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อคณะครู ที่เป็นผู้เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียน อนึ่ง ท่านที่สนใจ ขอเชิญคลิกชมรายละเอียดการฝึกอบรมในโครงการที่แล้วได้ทีนี้ครับ...

[กิจกรรมโครงการอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างคุณธรรม ณ วัดบึงกระจับ](#)

การได้มีโอกาสไปร่วมฟังการสนทนาครั้งนี้ ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งที่ได้เห็นความเมตตาของท่านอาจารย์ ที่มีให้แก่บุคคลต่างๆ โดยเสมอมาจริงๆ ครับ ไม่ว่าที่ที่ท่านไป จะเป็นที่ไหน อย่างไร และการเดินทางไปครั้งนี้ก็มีเพียงคุณป้าจืด (น้องสาวของท่านอาจารย์ ผู้เปรียบเสมือนเงาที่ติดตามท่านอาจารย์ไปในทุกที่) และ ท่านอาจารย์ดวงเดือน บารมีธรรม เท่านั้น ที่ติดตามท่านไป ตามความคิดของปุถุชนเช่นข้าพเจ้า ช่างน่าคิดว่า ตามสมมุติบัญญัติแห่งความเป็นสตรีที่ท่านดั้นด้นไป ก็เพียงเพื่ออนุเคราะห์แก่บุคคลทั้งหลาย โดยไม่ได้คำนึงถึงสิ่งใดเลย ไม่ได้ต้องการลาภ ยศ สรรเสริญใด นอกจากความเข้าใจพระธรรมของพระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่บุคคลพึงมี พึงได้รับการฟังพระธรรมอันเป็นเพียงความมุ่งหมายเดียว ที่ท่านจะอนุโมทนาด้วย เพียงเท่านั้นจริงๆ ข้าพเจ้าได้สังเกตว่า การที่จะมีผู้สนใจมากน้อยเท่าใด ท่านไม่ได้สนใจเลย ในทางตรงกันข้าม ท่านสนทนา บรรยายธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยความตรงและจริงใจอย่างยิ่ง สิ่งที่ท่านกล่าวในครั้งนี้ หากทุกคนตั้งใจฟังจะได้รับประโยชน์มาก ข้าพเจ้าเห็นถึงความเมตตาอันไม่มีประมาณของท่านจริงๆ ครับ และขออนุญาตนำความบางตอนมาฝากให้ทุกๆ ท่านได้พิจารณาเช่นเคยนะครับ

ท่านอาจารย์:

ค่ะ ก็เป็นโอกาสแรกนะคะที่ได้พบกัน เป็นสิ่งที่เราจะได้สนทนาเพื่อจะได้มีความเข้าใจจริงๆ เพราะว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นความรู้ ก็ควรที่จะ "รู้จริง" ถ้ารู้ไม่จริง แบบงูๆ ปลาๆ ก็จะได้ประโยชน์น้อย หรือว่าอาจจะผิด อย่างคำว่า "ครู" ก็เป็นผู้ที่ให้ความรู้ เพราะฉะนั้น ถ้าคุณครูทั้งหลายมีความรู้ มีความเข้าใจมากขึ้น เพิ่มขึ้นและเป็นความรู้ที่จริง ก็ย่อมเป็นประโยชน์...

...และ สำหรับหัวข้อที่ว่า "โครงการเสริมสร้างทักษะการคิด เพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ" ถ้าเป็นผู้ที่ละเอียดมากนะคะ ก็จะเห็นได้ว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ "ความคิด" ทุกวันนี้จะเป็นสุข หรือจะเป็นทุกข์ "เพราะคิด" การทำดี ทำชั่ว ทำสิ่งที่ เป็นประโยชน์ หรือไม่ใช้ประโยชน์ ก็เพราะ "คิด" เพราะฉะนั้น ไม่ว่าแต่ละหนึ่งคนจะสุขจะทุกข์ จะรุ่มรวย หรือว่าหลายๆ คน รวมกันเป็นกลุ่มบุคคล เป็นประเทศชาติ จะสุขหรือทุกข์ ก็เพราะ "ความคิด"...

...เพราะฉะนั้น "ความคิด" เป็นสิ่งสำคัญมากนะคะ แล้วขณะนี้
 ถ้าไม่ได้ฟังพระธรรมจากพระบรมศาสดาไม่สามารถที่จะเข้าใจ
 ใจความละเอียดได้ ว่า...ขณะนี้...ทุกคน...กำลัง "คิด"...
 แม้ "กำลังคิด" ก็ไม่รู้จะคะ แสดงให้เห็นว่า ตั้งแต่เกิดมาแล้ว เรา
 ก็มีความรู้ด้านต่างๆ มีความคิดเรื่องต่างๆ แต่ว่า เรา "คิดที่จะ
 ศึกษาพระธรรม" ให้เข้าใจผู้ที่เราเคารพสูงสุดเหนือครูบาอาจารย์
 ใดๆ ทั้งสิ้น (หรือเปล่า?) เพราะว่า คุณครูทั้งหลายก็ต้องมีครู แล้ว
 ครูของคุณครูทั้งหลายก็ต้องมีครู แต่ว่า ครู ที่ไม่มีใครเปรียบได้
 เลย เป็นทั้งครูของเทวดา และมนุษย์ก็คือ พระอรหันตสัมมาสัม
 พุทธเจ้า...

www.dhammadownload.com

www.dhammadownload.com

...เพราะฉะนั้น ปัญหาใดๆ ทั้งสิ้น นะคะ
ใครแก้ก็แก้ไม่จบ ถ้าไม่ได้มีความเข้าใจ
ในความเป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธ
เจ้า ซึ่งเมื่อได้ทรงแสดงพระธรรมแล้ว
ทุกคนก็就会有ความเห็นถูก เข้าใจถูก ทำ
สิ่งที่ถูก และ เป็นคนดี ที่สำคัญที่สุด
ขณะนี้ นะคะ ไม่ใช่ว่าโลกขาดผู้ที่มี
ความรู้ ความสามารถ มีความรู้ ความ
สามารถมากมาย ทุกสาขาวิชาการ แต่
สิ่งที่โลกขาดคือ "คุณธรรม" และ
"จริยธรรม" ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ใครก็
ตามมีสมอง มีความคิดสร้างสรรค์ต่างๆ
แต่ถ้า ไม่มีความดี และ ไม่ใช่คนดี โลกก็
เจริญจริงๆ ไม่ได้ สิ่งที่ประดิษฐ์ คิดค้น
ขึ้นมา ก็ไม่ได้เป็นไปเพื่อประโยชน์อย่าง
แท้จริง...

... จะเห็นได้ว่า การที่เราเกิดมา แล้วเรา
ก็มีความรู้ และเราทำหน้าที่ต่างๆ ถ้าเรา
เป็นคนดีเพิ่มขึ้น ก็จะได้รับผลดี ไม่ว่าจะ
จากการงาน หน้าที่ หรือไม่ว่าเราจะ
พบปะใครทั้งสิ้น โลกทั้งโลก ประเทศทั้ง
ประเทศ หรือว่าแต่ละหนึ่งคน ย่อยลงมา
ก็คือว่า ต้องเป็นคนดี...

... พระธรรมที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไม่เป็นโทษ
ไม่เป็นภัย ไม่เคยให้ใครทำสิ่งที่ไม่ดีเลย แต่ว่าผู้ใดก็ตาม ยิ่งมี
ความเคารพในพระบรมศาสดา ในพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า
อย่างแท้จริงนะคะ คนนั้น จะเริ่มฟังพระธรรม เริ่มศึกษาพระ
ธรรม เริ่มรู้จักพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าเพราะรู้ว่า (เป็น)
บุคคลเดียวที่จะทำให้คนที่ดีอยู่แล้วบ้าง จะดียิ่งขึ้น เพราะฉะนั้น
ทุกคนคงไม่อยากจะมียิ่งแต่ความรู้ ความสามารถ ในการ
ทำงานอย่างได้ผลดี มีประสิทธิภาพนะคะ แต่ว่า ต้องมีความสุข
จากการเป็น "คนดี" ด้วย...

...การฟังธรรมะ ต้องมีความละเอียด ลึกซึ้ง
 นะคะ เพราะแม้แต่คำว่า "ธรรมะ" คำเดียว
 ก็ยากที่จะเข้าใจได้ อย่างที่ฟังเมื่อกี้นี้เรื่อง
 คุณสมบัติของครู สรุปว่า เป็นคนที่น่ารัก
 หมายความว่า สำหรับทุกคนที่จะรู้สึกสบาย
 ใจ เมื่อใกล้ชิดนะคะ แล้วก็เป็นผู้ที่ช่วยเหลือ
 เกื้อกูล หวังดี ตลอดเวลาสำหรับผู้ที่เป็น
 ศิษย์ หรือว่าผู้ที่ได้รับคำสอน ทุกคนคง
 อยากเป็นอย่างนี้ แต่จะเป็นได้หรือเปล่า? นี่
 เป็นสิ่งสำคัญนะคะ ไม่ใช่ว่า เมื่อเราพูดอะไร
 ก็มีแต่ทฤษฎี หรือว่าความหวัง หรือ ความ
 ผันแต่ว่า ไม่มีหนทาง ที่จะเป็นจริงอย่างนั้น
 ถ้าอย่างนั้นก็เป็นการเสียเวลา...

...แต่ตามความเป็นจริงคือ ความเป็นผู้ "ตรง" ว่าแต่ละคนเนียะต้องการจะเป็น ผู้ที่เป็นคนดี น่ารัก เฉพาะในฐานะของครู หรือว่า ทุกสถานการณื เพราะว่า ครูก็เป็น คนที่น่ารักที่โรงเรียนนะคะ ออกนอก โรงเรียนไปแล้ว "น่ารักหรือเปล่า?" เพราะ ฉะนั้น ก็ไม่ใช่คิดแต่เพียงว่า จะเป็นครูที่ น่ารัก เป็นครูที่ดีแต่ต้องเป็นคนดีในทุก สถานการณืด้วย นี่คือประโยชน์จริงๆ ของ การที่เราจะได้พิจารณาว่า เราต้องการให้ คนอื่นดีต่อเรา แล้วเราเป็นคนที่คุณอื่น ต้องการให้เป็นอย่างนั้นต่อเขาหรือเปล่า? คือ ไม่หวังที่จะเป็นที่หวังของคนอื่นนะคะ แต่ว่าเราต้องสามารถที่จะให้เป็นที่หวังได้ จริงๆ

...ด้วยเหตุนี้ค่ะ ขอให้เป็นผู้ที่ละเอียดด ในการฟังทุกอย่าง เพื่อที่จะได้เข้าใจจริงๆ ถ้า เฝินไปนะคะ เวลาหลายชั่วโมง หรือเพียง แค่ชั่วโมงเดียวเนี่ย ก็จะได้ประโยชน์อะไร แต่ถ้าเป็นผู้ที่ละเอียดจริงๆ ความรู้มีมาก และก็เป็นสิ่งที่ควรรู้ เพราะฉะนั้น ถ้ารู้จริงๆ ได้ ในขณะที่กำลังฟัง แม้เพียงเล็กน้อยแต่ เป็นความรู้ที่ถูกต้องนะคะ ก็เป็นสัจธรรม อันนั้น เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะฉะนั้น ก่อนอื่น ขอเชิญคุณคำปั่นให้คำแปลง่ายๆ ของ โครงการนี้ได้มั๊ยคะ? เพราะว่ามีศัพท์ที่ไม่ใช่ ภาษาธรรมดาที่ใช้กันทั่วๆ ไปด้วย แปลชื่อ โครงการให้เป็นภาษาง่ายๆ ที่ทุกคนเข้าใจ ได้ค่ะ...

คุณคำปั่น:

ครับ ชื่อโครงการภาษาไทยก็คือ " โครงการ เสริมสร้างทักษะการคิดเพื่อการทำงาน อย่างมีประสิทธิภาพ " ซึ่งคำว่า "ทักษะ" พวกเราก็ทราบจากอาจารย์นิภัทรแล้วนะ ครับว่า หมายถึง ความขยัน หมั่นเพียร และ อีกคำหนึ่งก็คือ"ประสิทธิภาพ" ซึ่งหมายถึง

ความสำเร็จ ภาวะแห่งความสำเร็จ หรือ
ว่าภาวะที่จะยังประโยชน์ให้สำเร็จ ที่นี้ ถ้า
จะแปลให้มีความสอดคล้องกัน กับคำว่า
ทักษะก็ควรจะพิจารณาว่า เป็นการ
เสริมสร้างความคิดในทางที่ถูกต้องที่ดีงาม
เพื่อยังประโยชน์ให้สำเร็จครับ ท่าน
อาจารย์ ครับ

ท่านอาจารย์:

คะ คุณคำปั่นจบเปรียญ ๙ ตั้งแต่เป็นสามเณรนะคะ ถ้าใครมีความสงสัย เรื่องพยัญชนะ ภาษาบาลี ก็ถามได้ และทั้งความรู้ในทางธรรมะด้วย ถ้าเป็นผู้ที่ละเอียด จะได้ประโยชน์อย่างยิ่งในการฟัง กำลังขยัน หรือเปล่าคะ? "ทักษะ" หมายถึง ความขยัน ไช้มัยคะ? เพราะฉะนั้น ขณะนี้ ทุกคน กำลังขยัน หรือเปล่า? แม้แต่ "การฟัง" ก็ต้องอาศัย "ความขยัน" เพราะเหตุว่า คำพูดเนี่ย คะ พูดแล้ว ได้ยินแล้ว หมดไปแล้ว แต่ถ้าไม่ขยันที่จะไตร่ตรองพิจารณาให้มีความเข้าใจจริงๆ ก็เหมือนเสียงทั่วๆ ไปที่ได้ยิน ได้ยินแล้วก็ผ่านไป ทั้งวันเนี่ยนะคะ ได้ยินมาตั้งแต่เช้า ได้สาระอะไรบ้าง? จากสิ่งที่ได้ยิน แต่ถ้าเป็นคนที่ไม่ขยัน เพื่อที่จะได้สิ่งที่มีประโยชน์ในสิ่งที่มีสาระจริงๆ นะคะ ก็ย่อมจะได้...

คุณยายท่านนี้ เลือกที่จะนั่งข้างลำโพง และฟังด้วยความตั้งใจมากครับ ขออนุโมทนาครับ

...แม้แต่เพียงความรู้ ซึ่งมีมากมาย แต่รู้จริงๆ เพียงเล็กน้อย ก็สามารถที่จะไม่เข้าใจผิด ความรู้ที่ถูกต้องขั้นต้น จะนำไปสู่ความรู้ที่ถูกต้องขั้นต่อไป ด้วย แต่ถ้าเป็นความรู้ ฐๆ ปลาๆ ผิดๆ ถูกๆ ไม่สามารถที่จะทำให้ได้รับประโยชน์ที่แท้จริง เพราะฉะนั้น ขอให้ขณะนี้ละ เป็นผู้ที่ยืนยัน ในการฟังความรู้ จากการตรัสรู้ของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า...

...เพราะเหตุว่า ฟังเรื่องอื่นเนี่ยละ ฟังมามาก แล้วต่อไป ถ้าไม่มีโอกาสที่จะได้ฟังพระธรรมที่ทรงแสดงจริงๆ ก็จะเป็นการอ่านหนังสือ เข้าใจว่าเป็นธรรมะ แล้วก็ "คิดเอง" แต่ว่า พระธรรมที่ทรงแสดง ไม่ง่าย ไม่คร่าว ไม่เิน อย่างนั้น เพราะกว่าจะได้ตรัสรู้เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงบำเพ็ญพระบารมีอย่างผู้ที่ยิ่งด้วยปัญญา คือ สี่อสงไขย แสนกัปป์ กัปป์นี้ ไม่ต้องนับละ ไม่ใช่วันเดียว ปีเดียว ชาติเดียว แต่นานแสนนาน...

...เพราะฉะนั้น "แต่ละคำ" ที่ได้ทรงแสดง เพื่ออนุเคราะห์สัตว์โลก มีประโยชน์และมีคุณค่าเท่ากับการที่ได้ทรงบำเพ็ญพระบารมีมา...

...ด้วยเหตุนี้แหละคะ ไม่ว่าชีวิตของใคร เกิดมาอย่างไร จะเป็นคนที่น่ารัก น่าชังก็เป็นสิ่งที่มีจริงๆ ต้องเป็นอย่างนั้น ตามเหตุ ตามปัจจัย ถ้าเป็นผู้ที่มั่นคงในเหตุผลนะคะ เหตุที่ดี จะนำมาซึ่งผลที่ดี ไม่ได้ ไม่ได้ และ เหตุที่ไม่ดี จะนำมาซึ่งผลที่ไม่ดี ไม่ได้ ต้องเป็นผู้ที่ "ตรง" ต่อเหตุผล ถ้าใครเป็นผู้ที่ตรง และเห็นประโยชน์ของการรู้ การฟัง สิ่งซึ่งไม่เคยฟังมาก่อน คือ พระธรรมที่พระผู้มีพระภาคทรงแสดงก็จะรู้ได้แหละคะ ว่าเป็นประโยชน์จริงๆ แต่ต้องเป็นการ ไตร่ตรองด้วย ไม่ใช่เพียงแต่การฟัง...

...ความขยัน มีจริงมั๊ยคะ? ความ
เกียจคร้าน ขี้เกียจ มีจริงมั๊ยคะ?
ความง่วง มีจริงมั๊ย? ความ
สนุกสนาน มีจริงมั๊ย? "เห็น" มี
จริงมั๊ย? คงไม่ต้องถามคนอื่น
ใช่มั๊ยคะ? หรือ ต้องไปถาม

"เห็น" เนี่ย มีจริงหรือเปล่า? ไม่ต้องถาม เพราะกำลังเห็น ขยัน มีจริงหรือเปล่า? ก็คง
ไม่ต้องถามใคร เพราะว่า บางเวลาก็ขยัน บางเวลาก็เกียจคร้าน เพราะฉะนั้น ให้ทราบ
ว่า พระธรรมที่ทรงแสดง จากการทรงตรัสรู้ความจริงของสิ่งที่มีจริงทั้งหมด นี่คือการที่
เราเดินต่อคำว่า ธรรมะ...

...แม้แต่คำว่า พุทธัง สรณัง คัจฉามิ ธัมมัง สรณัง คัจฉามิ สังฆัง สรณัง คัจฉามิ..เดิน
มาก เพราะเหตุว่า ยังไม่รู้ว่า พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงตรัสรู้อะไร? ธัมมัง
สรณัง คัจฉามิ ก็เดินอีก เพราะเหตุว่า ยังไม่ได้ศึกษาธรรมะไม่รู้ว่า ธรรมะ คือ สิ่งที่มี
จริงๆ ทั้งหมด เพราะเหตุว่า ถ้าไม่ทรงตรัสรู้ สิ่งที่มีจริง แล้วจะตรัสรู้อะไร? นี่เป็นสิ่งที่
ต้องใคร่ครวญด้วยความละเอียดนะคะ ถ้าใครกำลัง ฟัง ใคร่ครวญ เข้าใจ "กำลังขยัน"
ต้องมีผล แน่นอนค่ะ...

จริงอยู่ ว่าด้วยอำนาจกิเลส เมื่อบุคคลพักอยู่ ชื่อว่า ย่อมจม.

ว่าด้วยอำนาจอภิสังขาร เมื่อบุคคลเพียร ชื่อว่า ย่อมลอย.

อีกอย่างหนึ่ง ว่าด้วยตัณหาและทิฐิ เมื่อบุคคลพักอยู่ ชื่อว่า ย่อมจม.

ว่าด้วยอำนาจแห่งกิเลสที่เหลือและอภิสังขารทั้งหลาย เมื่อบุคคลเพียร ชื่อว่า ย่อมลอย.

อีกอย่างหนึ่ง ว่าด้วยอำนาจแห่งตัณหา เมื่อบุคคลพักอยู่ ชื่อว่า ย่อมจม.

ว่าด้วยอำนาจแห่งทิฐิ เมื่อบุคคลเพียร ชื่อว่า ย่อมลอย.

พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค เล่ม ๑ ภาค ๑ หน้าที่ ๓๗

กาละที่ท่านอาจารย์ได้มีเมตตา ไปสนทนาธรรมเพื่อความรู้ถูก ความเข้าใจถูก แก่คณะครูและผู้บริหารโรงเรียนของอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้สิ้นสุดไปแล้ว โอกาสนั้น ได้กลายเป็น ณ กาลครั้งหนึ่งในสังสารวัฏฏ์ไปแล้ว บุคคลผู้เห็นประโยชน์ เท่านั้น ที่จะได้รับประโยชน์จากความเข้าใจพระธรรมแม้เพียงเล็กน้อย ก็มีค่าอย่างยิ่ง ต่อสังสารวัฏฏ์ของบุคคลนั้นเอง ไม่เสียชาติที่ได้เกิดมาเลยครับ

www.dhammadhome.com

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์
ขออนุโมทนาท่านวิทยากรทุกท่าน
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกๆ ท่านด้วยครับ

